

BLI BÄTTRE MED PROMPTAR

Start

KENTH ANDERSSON, 2025
KENTH.ANDERSSON@ABO.FI

VAD ÄR EN PROMPT?

En *prompt* är den instruktion eller fråga du ger till ett AI-verktyg, som till exempel ChatGPT, Copilot eller Gemini. Det är din startpunkt för att kommunicera med AI:n. Ju mer detaljerad och tydlig prompten är desto bättre chans har du att få ett svar som motsvarar dina behov.

Att skriva prompts är en färdighet som kallas *prompt engineering*. Enligt Guanghan Wu (2024) innebär prompt engineering att skapa optimala instruktioner till språkmodeller för att uppnå ett specifikt mål. Det kräver förståelse för AI-modellens funktion, kontext, tydlig struktur och kunskap om vad man kan begära. En bra prompt är:

- Tydlig och specifik
- Innehåller kontext, stil och syfte
- Är ofta iterativ – man förbättrar den stegvis

VAD ÄR EN PROMPT?

En bra prompt är:

- Tydlig och specifik
- Innehåller kontext, stil och syfte
- Är ofta iterativ – man förbättrar den stegvis

Exempel:

- **Svag prompt:** "Skriv en dikt."
- **Stark prompt:** "Skriv en humoristisk dikt på fyra rader för elever i årskurs 4 om hur tråkigt det är att städa sitt rum."

Att utveckla sin förmåga att skriva bra prompts gör AI-verktygen mycket mer användbara, både i undervisning och planering.

ÖVNING 1: FÖRBÄTTRA PROMPTEN

Instruktion: Nedan finns flera allmänna och otydliga prompts. Din uppgift är att göra dem tydligare genom att:

- Specificera ämnet eller innehållet
- Ange målgruppen (t.ex. årskurs, särskilda behov, språknivå)
- Klargöra syftet (t.ex. förklara något, inspirera, skapa övning)
- Välja ett format (t.ex. lista, brev, dikt, dialog, lektion)

Promptexempel att förbättra:

1. "Hjälp mig att planera en lektion."
2. "Ge feedback på en text."
3. "Skriv en fråga till mina elever."
4. "Förklara fotosyntesen."
5. "Gör en sammanfattning."

ÖVNING 1: FÖRBÄTTRA PROMPTEN

Reflektera:

- Hur förändrades svaret efter att du förbättrade prompten?
- Fick du ett mer relevant eller användbart resultat?
- Vad hade du kunnat lägga till för att förbättra ännu mer?

Denna övning tränar din precision i att kommunicera med AI:n och visar hur mycket kvaliteten på svaret påverkas av hur du frågar.

ÖVNING 2: SKAPA EN LEKTION MED AI

AI kan hjälpa till att planera lektioner – men bara om du ger den tillräckligt tydliga instruktioner. I denna övning tränar du på att skriva en prompt som genererar ett fungerande lektionsplan.

Fyll i nedan innan du skriver din prompt:

- Ämne:
- Årskurs:
- Lektionens mål:
- Önskat format:
- Relevanta delar ur läroplansgrunderna:

Exempel på prompt: "Planera en 45-minuters lektion i geografi för åk 5. Målet är att eleverna ska förstå vad en klimatzon är. Använd en blandning av bild, text och elevaktivitet. Läroplansgrunder som ska beaktas är att eleverna ska kunna identifiera olika klimatzoner och förstå deras påverkan på natur och samhälle."

ÖVNING 2: SKAPA EN LEKTION MED AI

Utvärdera AI:s svar:

- Var innehållet relevant och användbart?
- Var det något som saknades eller behövde omformuleras?
- Kunde du använda svaret direkt, eller behövdes det bearbetning?

Målet är att se AI:n som en samarbetspartner i planeringsprocessen – inte som färdiglösning, utan som ett bollplank.

CHECKLISTA: MED PROMPTING

1.

Tydlig och specifik uppgift eller fråga

Undvik vaga instruktioner – ju tydligare du är, desto bättre blir svaret.

2.

Information om målgrupp

T.ex. ålder, årskurs, språknivå eller särskilda behov. Anpassa prompten så att AI vet för vem svaret är.

3.

Syfte och sammanhang

Vad är syftet med uppgiften? Är det för lärande, inspiration, övning eller bedömning?

4.

Önskat format eller struktur

Ska svaret vara en lista, ett brev, en lektion, en dikt? AI presterar bättre med tydliga ramar.

5.

Ton, stil eller begränsningar

Formell eller lekfull? Maxlängd? Ska det vara lättläst svenska? Begränsningar hjälper AI att fokusera.